

Maďarský cvičební řád pro pěchotu.

Každý moderní cvičební řád musí vytrysknouti z několika základních pramenů, jejichž dílčí síla je v různých dobách různě veliká. Dnes mezi nejdůležitější lze počítati:

1. Zhodnocení válečných zkušeností, v jejichž duchu musí býti dále budováno — ovšem se zřetelem k pokrokům na poli průmyslovém a hospodářském.

2. Podrobná znalost mravních i fysických vlastností a možností lidu. To znamená stále psychologické a sociologické studium kladných i záporných charakterových rysů vzhledem k požadavkům vojenské služby. Studium, jež nesmí býti přerušeno a musí se vztahovati i na různé umělé vlivy — dnes hlavně tisku, jehož propagační schopnost rozrůstá do takových rozměrů a užívá tak sugestivních způsobů, že je mu třeba věnovati zvýšenou pozornost.

3. Stupeň mravní pohotovosti a program mravní přípravy celého národa pro případ válečného konfliktu, kterážto příprava je stejně důležitá jako dobré a době odpovídající vyzbrojené armády — ba snad ještě důležitější.

4. Hospodářská situace, z níž vyplývá pevný podklad a vývojové možnosti po technické stránce.

I.

Navazuji na článek kpt. Chlumského „Maďarský cvičební řád pro pěchotu“ ve 12. čísle IX. ročníku Vojenských rozhledů. Autor podrobuje maďarský cvičební řád pro pěchotu pečlivému rozboru a probírá plně první předpoklad, o němž se zmiňuji. Dochází k závěru, že maďarský cvičební řád pro pěchotu je předpis podrobný, jasný a promyšlený jehož vzorem do značné míry jsou předpisy německé. Že je předpisem promyšleným, jde přímo a plánovitě, vyčerpává vše, co třeba říci v moderním předpise o taktickém podkladu výcviku, vysoko staví mravní hodnotu vojáka — pramenící z lásky k vlasti — a rádně oceňuje výchovu tělesnou. Že máme před sebou předpis, který je v rámci hranic své země úplně na výši.

II.

Dejme si tedy druhou otázku: maďarský cvičební řád pro pěchotu a povaha maďarského vojáka?

Maďarská vojenská správa dobře poznala dobré stránky i chyby bývalého rakouského a stejně i svého důstojnického sboru, a dnes se těchto chyb snaží pečlivě vyvarovati. Vidí, že dnes pro vedení války, na kterémkoli velitelském stupni nepostačí úzký obor vedení boje. Proto je vedena snahou důkladně prohloubiti všeobecné vzdělání a dáti co nejširší podklad školení vojensko-odbornému. Snaží se vychovati aktivního důstojníka vzdělaného, čestného a pevného charakteru. Nepodařilo se jí však překlenouti dřívější propast mezi důstojníkem a mužstvem. Ta zůstala, poněvadž důstojník zůstal kastovnícky uzavřený, ztrnule konservativní, nepřístupný a vzdálen každého demokratického impulsu. S tím pak těsně souvisí nepochopení pro úmornou drobnou práci, jíž je tak třeba hlavně při výcviku jednotlivce a menší jednotky, který je na prvním místě zdůrazněn ve cvičebním řádě pro pěchotu.

Velmi zřejmá je snaha vychovati statečně a ctižádostivé vůdce. Ovšem na překážku tu bude rys chvilkovosti v povaze a nedostatek houževnaté vytrvalosti, jež hraje rozhodující úlohu ve chvílích, kdy boj se jen pomalu vyvíjí nebo dokonce přejde v obranu.

Nezapomíná se ani na fyzickou zdatnost. Vojenské školství — od výchovy záložníků důstojníků až po školy vysoké (válečná škola) — je řízeno v duchu nejnovějších metod vědecko-vojenských.

Zajímavě posuzuje vlastní důstojnický sbor ministr honvédů hrabě Csáky: „Důstojnický sbor je pro technickou válku úplně vy-cvičen a udržuje stále styky se všemi učenci světa, kteří se zabývají problémy války a zbrojení. Vysílá každoročně řadu důstojníků ke studiu vojenských otázek. Kromě toho jsou důstojníci nuceni studovat cizí řeči. Každý důstojník musí hovořiti řečí některého sousedního státu a důstojníkem štábu může býti jen ten, kdo ovládá jeden jazyk světový. Důstojníci jsou vysíláni do ciziny také za tím účelem, aby studovali řeči, poněvadž je třeba studovati i veškerou cizí vojenskou literaturu.“

A maďarský voják? — Člověk skromný, konservativní až zastalý (podle universitního profesora K. Hoora dosahuje počet anal-fabetů $1\frac{1}{4}$ milionu). V jádru své povahy a v svém chění je statečný a udatný, hlavně při úspěchu; při nezdaru však velmi rychle podléhá panice a ztrácí odvalu. Chybí mu odolnost a vytrvalost zvláště v práci, která ihned nemá výsledků. Proto při četbě maďarského cvičebního řádu pro pěchotu cítíme takřka živelnou obavu z obranného boje. V maďarské povaze je chvilkovost a vznětlivost, které opět dobře odpovídá rychlý útok, bezohledný a stůj co stůj.

„Útočný duch je měřítkem vnitřní hodnoty a má býti pěstován do krajnosti“, říká cvičební řád.

Konečně nelze opominouti ještě jednu výbornou vlastnost: jeho vedení nečiní veliteli značných obtíží, poněvadž je z občanského života zvyklý kategorickému tónu, je důvěřivý a za určitých předpokladů by byl velmi oddaný. U těchto předpokladů nebude na škodu poněkud obšírněji si všimnouti dalšího důležitého prvku, jehož si při vnitřním hodnocení nelze nevšimnouti. Vyplývá z rámce občanských práv a povinností, vzájemného má dáti a dal mezi státem a občanem a dále z čistoty sociálního a hospodářského zákonodárství.

V maďarské armádě bude nejvíce sedláků a dělníků. Dělníci jsou však teprve na druhém místě, poněvadž dnešní maďarský režim je pokládá co do spolehlivosti za činitele druhořadého. To je ovšem velice nezdravý poměr k tak početné složce národa a zároveň důkaz špatného svědomí rozhodujících činitelů ve vztahu k sociálnímu postavení hospodářsky slabých vrstev. Vůdcové těchto vrstev zaujímají naprosto záporné stanovisko k dnešnímu způsobu maďarských vojenských příprav, jsou umlčováni (poslanec Malatsits: kritika Levente), utíkají za hranice. Životní poměry a sociální zajištění dělnictva výstižně charakterisuje výrok Gastona Gaála ve finančním výboru: „Kdybych neměl na zádech šedesátku, chopil bych se hole a vystěhoval bych se z Maďarska.“

Kromě toho způsob branné přípravy doléhá tím tíživěji tam, kde poměry sociální jsou tak neutěšené.

Jak je tomu se zemědělským lidem? Hrabě F. Hunyady prohlásil ve sněmovně: „Bída se den ode dne stupňuje a stupňuje se zadlužení. Prošel jsem svůj okres a viděl jsem tam strašný obraz bídý.

Roztrpění v zemi se denně rozmáhá a šířící se chudoba skrývá v sobě nebezpečí úplné beznadějnosti. Pozemková reforma byla zahájena okázalými sliby, dodnes však nebylo ze slibů mnoho splněno a nedošlo k žádné podstatné změně v držení půdy. Kromě toho maďarským zemědělcům je dobře známa spokojenost našich maďarských sedláků, jejichž hlad po půdě republika ukojila rozdělením magnátských latifundií a dává jim všechny podmínky pro zdárný vývoj.

Dále nese maďarský selský stav velmi tíživě, že z jeho řad je rekrutováno nejvíce branců, poněvadž jsou proti dělnictvu považováni za živél úplně spolehlivý. Zde třeba podotknouti, že se dnes už zcela nepokrytě, bez ohledu na trianonskou smlouvu, Maďaři snaží vycvičit co největší počet branců.

Konečně u třídy, daněmi nejvíce zatížené, padá ještě na váhu velmi veliké procento rozpočtu určené pod různými tituly na armádu, zvláště když je dobře známa opravdová mírumilovnost sousedů.

Maďarský pracující lid za těchto poměrů asi nebude mít mnoho smyslu pro výboj — zvláště pro výboj za zájmy několika málo majitelů většiny národního jmění.

Proti těmto úvahám o vztahu průmyslového dělnictva a zemědělského lidu k přední občanské povinnosti — k vojenské službě — je velmi nutno zdůraznit výsledky staleté výchovy maďarského člověka, dlouhých staletí tradice, i když je to tradice feudálního útisku. Od nepaměti vštěpované heslo panské povýšenosti nad Slovany a vrozená konservativnost — to vše ve spojení se zásadním tvrzením „Trianon nás ožebračil“ — vtiskuje charakteristický rys prostému maďarskému člověku a je s úspěchem a do krajnosti využito dnešním vládním režimem.

Ke konci tohoto odstavce opět slova hraběte Csákyho: „Nynější naše armáda je esencí maďarského národního vojenského ducha. Armáda udržuje a tříbí tohoto ducha a je velmi snadno touto esencí proniknouti celý národ, aby si to stokrát rozmyslil ten, kdo by se jí chtěl postavit na odpor.“

V odpovědi na otázku, již jsme si dali na začátku tohoto odstavce, musíme uvést, že si autoři maďarského cvičebního řádu pro pěchotu velmi dobře uvědomili povahové vlastnosti svého vojáka. Plně čerpali z hodnot kladných a pečlivě ukázali, jak se vyhnouti účinkům činitelů záporných. Na pravém místě zdůraznili lásku k vlasti a neopominuli zdůraznit tradiční čtnosti národa. — Odstavec o výchově mravních sil uzavírají promyšleně a sebevědomě:

„Chrabrost je národní charakteristickou známkou Maďara a je tradičním, od předků zděděným závazkem každého maďarského pokolení. K jejímu zvelebení přispějeme občerstvením maďarských válečných dějin, hlavně památkami hrdinských činů tisíců maďarských bojovníků za světové války. Zejména vzpomínka na chrabrost nejbližších příbuzných nebo krajanů bude zvětšovati v našich vojácích hrdost na to, že jsou maďarskými vojáky, a podporovati jejich udatnost.“

III.

K mravním silám počítá maďarský cvičební řád pro pěchotu především lásku k vlasti: „Tu lásku k vlasti, kterou vstúpila do duše vojáka rodina a škola, musíme po čas vojenské služby stup-

ňovati do nejvyšší míry. Tato ctnost dodá vojákovi nejmocnější sílu k vyplnění odpovědného poslání, sahajícího až k sebezapření."

Rodina, škola a společnost jsou také základními činiteli branné přípravy. Programem branné přípravy pak je mravní a tělesná příprava všech vrstev národa, vrcholící v dokonalé mravní a tělesné pohotovosti. Rámec tělesné výchovy kryje při tom celý technický výcvik.

Rídící heslo: „Nem, nem soha“¹⁾ — dává jasně nahlédnouti, kam Maďarsko směřuje svou brannou přípravou, a ani se nikterak netají jejími cíli. Má vésti k vybudování moderní spolehlivé armády, jež by mohla býti vhozena na vážky jako rozhodující činitel, až se jednou při vhodné mezinárodní politické konstelaci započne vážné jednání o revisi Trianonu. Vojenská služba v Maďarsku trvá 12 let. Tím je dána výborná možnost vycvičiti kádr velmi dobrých poddůstojníků, ale naopak je příčinou výcviku nepatrného počtu vojinů. A tu se nám rýsuje konkrétně jeden z hlavních cílů branné přípravy.

Program i cíle jsou nám jasné, třeba si tedy všimnouti metod.

Již po deset let je veřejný život v Maďarsku spoután hustou sítí propagandy, směřující k jediné metě, již jest: brzké uskutečnění velikého hesla obnovy.

Prvním činitelem v této velkorysé přípravě budoucnosti je rodina. Rodina musí býti zpracována, poněvadž ukládá do srdcí dětí první sítě občanských ctností a kypří půdu, do níž škola má dále zasévat. Synové a dcery jsou naděje Maďarska, protože jednou musí sehrátí konečnou a rozhodující úlohu.

Členové rodin všech vrstev, všech společenských tříd jsou spjati desítkami organizací, které dávají směr jejich myšlení a působí na vyhranění a utvrzení jejich názorů. Jmenuji některé pro zajímavost.

Maďarský národní svaz,
Svaz Turul,
Svaz maďarských žen svatoštěpánské koruny,
Národní svaz maďarských žen,
Spolek krvavého dvojitého kříže,
Revisionistická liga atd. atd

I čistě odborové organizace učitelů, profesorů, advokátů, organizace obchodní a hospodářské, hlásí se spontánně a dávají své síly a prostředky do služeb propagandy „obnovy“.

Všechny tyto spolky pak stojí pod ideovým vlivem T. E. Sz. — Svazu maďarských společenských jednot — který se stará, aby své síly netříštily a společně táhly za jeden provaz.

O mravní a tělesnou přípravu mládeže je postaráno tělovýchovným zákonem z r. 1921 a nařízeními z r. 1924. Stát se stará o tělesnou výchovu každého mladého muže až do dovršení 21. roku, podporuje a udržuje společenské a tělovýchovné spolky a vnitřními nařízeními pečuje o vojenský výcvik jejich členů. Učiteli tělocviku jak ve školách, tak i ve spolcích jsou aktivní důstojníci a poddůstojníci. Hlavními orgány kromě škol jsou: krajské tělovýchovné rady, tělovýchovné komise správních výborů a obcí, tělovýchovní inspektoři. Paralelně s těmito úředními organizacemi pracují tělovýchovné spolky vysokoškolské a zvláště známá organizace Levente.

¹⁾ „Ne, ne, nikdy!“

Každý mladík od 12 do 21 let — není-li v jiném tělocvičném spolku — stává se členem Levente. Levente (junáci) jsou vojensky organizováni, mají svůj kázeňský řád a svůj řádný cvičební řád. Zavazují se slibem: že prodchnuti věrností k Bohu, vlasti a králi, budou svědomitě a přesně plnit jak nařízení obsažená v stanovách, tak i veškeré směrnice představenstva, a že budou všemi svými silami společně pracovati k dosažení vytčených cílů.

Předpis pro výcvik Levente v svém úvodu zdůrazňuje: „Musíme si pomáhati zákonem (tělovýchovným), když chceme, aby naše mládež obstála v boji za dnešních poměrů. Úkolem našim je vychovávat z mládeže statečné a charakterní vlastence s pevným hřbetem a tvrdou pěstí. Metodou naší je vypěstovati v každém vědomí nutnosti tohoto výcviku.“

Podle údajů některých časopisů je v organizacích Levente 800.000 mladých mužů a jsou cvičeni asi 20.000 cvičiteli. To by znamenalo, že asi 40 cvičenců — průměrná četa — má svého cvičitele. Cvičí se dvakrát i třikrát v týdně, obyčejně půl dne. Počítáme-li, že jsou v Levente cvičeni hoši od 12 do 21 let, dostaneme okrouhle 500 pracovních dní výcviku.

Těchto několik stručných dat o maďarské branné přípravě nám dostatečně jasně ukazuje, že citovaná slova ministra honvédů hr. Csákyho nejsou jen okřídlenými slovy, nýbrž že se za nimi kryje do nejvzdálenějších důsledků promyšlený plán všestranné vojenské přípravy celého národa.

Lze tedy konečně shrnouti:

Maďarský cvičební řád dobře využívá a dovede vystupňovati kladné stránky vojenských vlastností své rasy, ukazuje a zmírňuje účinek činitelů záporných. Tradičními poukazy zesiluje sebevědomí a hrdě navazuje na slavné vojenské činy otců. Nařizuje dále pracovati na půdě duši a srdci, zkyprené rodinou a školou. Je pokračovatelem a odborným vůdcem velkorysé branné přípravy.

Major gšt. Karel KUBÍN:

Prostřelování mezer — součinnost pěchoty s vlastními těžkými kulomety.

Pod tímto titulem uveřejňuje škpt. Vilém Woschilda ve VR. v prosincovém čísle (12) IX. ročníku (1928) návod, jakým způsobem možno po technicko-střelecké stránce podporovati vlastní pěchotu těžkými kulomety v přehledném a úplně rovném terénu prostřelováním mezerami s naprostou bezpečností pro krajiníky rojnice po obou stranách prostřelované mezery.

V druhé části svého článku hledá pak jakési schema pro taktickou spolupráci mezi těžkými kulomety a postupující rojnicí pěchoty.

Jako bývalý velitel kulometných oddílů (MGA.) a později kulometných rot (MGK.) v bývalé armádě, v kteréžto funkci jsem byl v poli bezmála 40 měsíců, chci k tomuto článku a hlavně k jeho druhé části zaujmouti své stanovisko a podati své zkušenosti.

V první části konstatuje pisatel, že v armádě nemáme v příslušných předpisech žádná ustanovení pro bezpečné omezení šířkového rozsevu při prostřelování mezer, t. j. pro stanovení bezpeč-